

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej S., pobočka H., so sídlom H., N., proti povinnému **JUDr. J. V.**, bývajúcemu v B., **o vymoženie peňažnej pohľadávky 655,85 € (19.758,- Sk) s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 4 Er 80/2009, o vylúčení sudcu Krajského súdu v Prešove z prejednávania a rozhodovania veci vedenej Krajským súdom v Prešove pod sp. zn. 8 CoE 6/2009, takto

r o z h o d o l :

Sudca Krajského súdu v Prešove JUDr. Martin Fiľakovský **n i e j e v y l ú č e n ý** z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na uvedenom súde pod sp. zn. 8 CoE 6/2009.

O d ô v o d n e n i e

V rámci rozhodovania o odvolaní oprávnenej proti uzneseniu Okresného súdu Humenné, ktorým prvostupňový súd uložil oprávnenej povinnosť zaplatiť odmenu a náhradu hotových výdavkov súdnemu exekútorovi vo výške 1.850,- Sk, po predložení veci Okresným súdom Svidník, ktorému bola vec v dôsledku vylúčenia všetkých sudcov Okresného súdu Humenné prikázaná na prejednanie a rozhodnutie uznesením Krajského súdu v Prešove z 22.12.2008 sp. zn. 8 NcC 37/2008, predložil Krajský súd v Prešove vec sp. zn. 8 CoE 6/2009 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky v zmysle ustanovenia § 16 ods. 1 O. s. p. na rozhodnutie o (ne) vylúčení sudcu Krajského súdu v Prešove z prejednávania a rozhodovania veci.

Sudca Krajského súdu v Prešove JUDr. Martin Fiľakovský, ktorý je predsedom senátu

8 Co, ktorému bola vec podľa rozvrhu práce Krajského súdu v Prešove na rok 2009 pridelená na prejednanie a rozhodnutie o odvolaní oprávnenej proti uzneseniu Okresného súdu Humenné č. k. 10 Er 321/2006 – 37 zo 17. októbra 2008, oznámil v zmysle § 15 ods. 1 O. s. p. predsedovi súdu skutočnosť, pre ktorú by mal byť v danej veci vylúčený z prejednávania a rozhodovania. Rozhodnou skutočnosťou považoval vyjadrenia žalovaného k jeho osobe, ktorý prezentoval nemeritórne rozhodnutie v inej veci vedenej pod sp. zn. 8 CoE 33/2007 rozhodnutím na objednávku tretích osôb s tým, že informácie o tom mali byť prezentované v kriminálnom prostredí. Súčasne súhlasil s pridelením veci na prejednanie a rozhodnutie inému sudcovi. Predseda súdu oznámenú okolnosť nepovažoval rozhodnou skutočnosťou odôvodňujúcou pochybnosti o nezaujatosti uvedeného sudcu.

Podľa § 15 ods. 1 O. s. p., ak sa sudca dozvie o skutočnostiach, pre ktoré je vylúčený, oznámi to neodkladne predsedovi súdu. V konaní môže zatiaľ urobiť len také úkony, ktoré nepripúšťajú odklad. Predseda súdu môže prideliť vec inému sudcovi, ak s tým sudca, o ktorého vylúčenie ide, súhlasí; pridelenie zabezpečí podľa osobitného predpisu (zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Ak ide o vylúčenie sudcu podľa § 14 ods. 1 a predseda súdu má za to, že nie je dôvod pochybovať o nezaujatosti sudcu, predloží vec na rozhodnutie súdu uvedenému v § 16 ods. 1. Na opakované oznámenia tých istých skutočností súd neprihliadne, ak už o nich nadriadený súd rozhodol; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá.

Podľa § 14 ods. 1 O. s. p. sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

V zmysle ods. 2 cit. ust. dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach.

Integrálnou súčasťou práva na spravodlivý (fair) proces (čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je garancia toho, aby vo veci rozhodoval nezávislý a nestranný sudca. Vylúčenie sudcu nastáva priamo

zo zákona a nie až výrokom nadriadeného súdu. Preto tiež má sudca oznamovaciu povinnosť o svojom vylúčení (§ 15 ods. 1 O. s. p.).

Nestrannosť sudcu v konaní sa prejavuje v dvoch aspektoch. Prvý spočíva v rýdzo osobnom presvedčení určitého sudcu v danej veci. Keďže ide o subjektívnu kategóriu vyjadrujúcu vnútorný psychický vzťah samotného sudcu k prejednávanej veci (zahrňuje vzťah sudcu k predmetu konania, k jeho účastníkom a k právnym zástupcom), je o nej schopný vypovedať jedine sám sudca. Len takto úzko ponímaná kategória nestrannosti sudcu by však v praxi našla ťažko uplatnenie vzhľadom k obťažnej objektívnej preskúmateľnosti vnútorného rozpoloženia sudcu. Kategóriu nestrannosti je preto treba vnímať širšie, tiež v rovine objektívnej. Za objektívne nemožno považovať len to, ako sa nestrannosť sudcu javí navonok (napr. účastníkovi konania), ale najmä to, či reálne existujú okolnosti, ktoré by mohli objektívne založiť legitímne pochybnosti o tom, či sudca disponuje určitým vzťahom k veci.

Z vyššie uvedeného vychádza aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá rozoznáva subjektívne hľadisko nestrannosti sudcu, zahrňujúce osobné presvedčenie a správanie sudcu vo veci a hľadisko objektívne, založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akejkoľvek legitímnej pochybnosti o zaujatosti sudcu (Saraiva de Carvalho proti Portugalsku, 1994).

Z tohto pohľadu dôjde k vylúčeniu sudcu z prejednávania a rozhodovania veci nielen vtedy, keď jeho vzťah k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom je založený na zaujatosti skutočne preukázanej, ale rovnako, i keď existuje čo i len najmenšia pochybnosť o jeho nestrannosti v očiach verejnosti. Z uvedeného dôvodu je preto pri skúmaní zaujatosti nutné vychádzať aj z právneho rozboru skutočností, ktoré k pochybnostiam o nestrannosti sudcu vedú.

V predmetnom prípade sudca Krajského súdu v Prešove, JUDr. Martin Filákovský, sám prezentoval svoj „ pocit “ zaujatosti, ktorý malo vyvolať vyjadrenie žalovaného k osobe uvedeného sudcu v inej veci (8 CoE 33/2007), v ktorej doposiaľ meritórne nerozhodol. Potrebným bolo skúmať uvedené vyjadrenie žalovaného z pohľadu skutočnosti spôsobilej vyvolať vnútorný psychický stav sudcu brániaci mu o veci rozhodnúť nezaujato.

Predmetné vyjadrenie z 13.01.2009 podal v mene právnickej osoby A., spol. s r. o., so sídlom B., konateľ, ktorý je osobou totožnou so žalovaným v preskúmvanej veci. V spomínanom vyjadrení účastník vyjadruje svoju nespokojnosť s procesným postupom sudcu – predsedu senátu JUDr. Martina Fiľakovského vo veci sp. zn. 8 CoE 33/2007, v ktorej je povinným. Konkrétne namieta vrátene veci 30.04.2007 formou uznesenia Krajským súdom v Prešove súdu prvého stupňa bez meritórneho rozhodnutia, ktorý spôsob účastník považuje rozhodnutím vo svoj neprospech. Účastník ďalej tvrdí, že informácie o tomto spôsobe rozhodnutia a o osobe, ktorá mala rozhodnutie sprostredkovať mal z regionálneho a najmä z kriminálneho prostredia. Súčasne vyzval kritizovaného sudcu k dobrovoľnej výpovedi na detektore lži za účelom preukázania jeho nezaujatosti pri rozhodovaní v tejto inej veci. Záverom účastník vyslovil svoj názor o bezcharakternosti a amorálnosti exekučného konania a vytvorení vlastného práva sudcami Krajského súdu v Prešove a Okresného súdu Humenné..

V danej veci v reakcii na kritiku a hrubo urážlivé podanie účastníka voči svojej osobe, ktorým sa kritizuje jeho procesný postup, sudca oznámil predsedovi súdu, že sa cíti byť zaujatý voči konkrétnemu účastníkovi konania. Je treba si uvedomiť, že otázka vylúčenia sudcu z prejednávania a rozhodovania veci nemá nič spoločné s tým, aké má sudca „pocity“, ale so skutočnosťami, ktoré môžu vzbudzovať pochybnosti o jeho nezaujatosti v konkrétnej veci. K vylúčeniu sudcu nemôže viesť len jeho subjektívne vyjadrenie, že sa považuje („cíti“) vylúčeným („zaujatým“), pretože jeho postoje, pocity a motívy, s ktorými k rozhodovaniu pristupuje, nie sú skutočnosťami, ktorými by bolo možné pochybnosť o jeho vylúčení odôvodniť. Tými sú okolnosti prípadu, ktoré by mohli prichádzať do úvahy a pôsobiť na každého sudcu, ktorému by bola vec pridelená, pretože práve osobnosť a postavenie sudcu musí byť zárukou, že sudca na seba takýmito vplyvmi pôsobiť nepripustí. Opačný záver by bolo možné urobiť len vtedy, keby sudca v rámci svojho subjektívneho vyjadrenia tvrdil také skutkové okolnosti, ktoré by objektívne nasvedčovali tomu, že má k veci, či k účastníkom alebo k ich zástupcom taký vzťah, ktorý by (už) vzbudzoval dôvodné pochybnosti o jeho vylúčení. K vylúčeniu sudcu z prejednávania a rozhodovania veci môže prísť len vtedy, ak je evidentné, že vzťah sudcu k danej veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom dosahuje takú povahu a intenzitu, že i napriek

zákonom stanovenej povinnosti nebude schopný nezávisle a nestranne rozhodovať. Sudca ako reprezentant verejnej moci môže byť (a často tiež je) objektom aj neoprávnenej kritiky, je však treba predpokladať a požadovať vyšší stupeň tolerancie a nadhľadu, než tomu je u jednotlivých občanov. Je nutné mať stále na zreteli, že princíp nezávislého a spravodlivého rozhodovania je vôbec zásadným princípom fungovania súdnej moci, a je zákonnou, resp. ústavnou, tiež aj morálnou povinnosťou sudcov tento princíp dodržiavať. Sudca by teda nemal vyjadrovať „ svoje pocity “ k tomu ktorému účastníkovi, nemal by sa cítiť byť zaujatý, napr. už po predchádzajúcej „ negatívnej skúsenosti “ s predmetným účastníkom v iných (rozhodnutých) prípadoch, alebo vytvárať si „ negatívny obraz “ o účastníkovi vzhľadom na jeho námietky smerujúce proti iným sudcom (kolegom). Tieto a (v rôznych obmenách) inak formulované „ pocity “ nemôžu bez ďalšieho viesť k záveru, že u takéhoto sudcu vznikli pochybnosti o jeho nezaujatosti a že je preto z ďalšieho prejednávania a rozhodovania vylúčený. Práve osoba sudcu by mala byť zárukou toho, že sudca bude imúnny k podobným kritickým výhradám zo strany účastníkov. Pochybnosti o zaujatosti sudcu, t. j . o tom, či bude schopný nestranne a spravodlivo rozhodnúť, je potrebné oprieť vždy o také doložené skutočnosti, ktorých konkrétny obsah a charakter, týkajúci sa prejednávanej veci a osôb účastníkov, umožňuje dovodiť, že sú splnené podmienky pre vylúčenie sudcu predpokladané ust. § 14 ods. 1 O. s. p. Iné dôvody než tie, ktoré sú uvedené v citovanom ustanovení, nie sú spôsobilé zaujatosť sudcu založiť. Sťažnosti, kritika, resp. urážlivé podania síce môžu vzbudiť určitú nevôľu dotknutej osoby sudcu, avšak vzhľadom na to, že tieto skutočnosti sú bežnou súčasťou práce sudcov, nie je im možné pričítať založenie dostatočne intenzívneho negatívneho vzťahu k účastníkovi, prípadne k ich zástupcom.

Na základe uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že kritika a hrubo urážlivé tvrdenia smerujúce k osobe sudcu Krajského súdu v Prešove JUDr. Martina Fiľakovského obsiahnuté v podaní žalovaného sú okolnosťami, ktoré mohli vzbudiť nevôľu uvedeného sudcu, avšak vzhľadom k tomu, že sú bežnou súčasťou práce sudcu, nie sú spôsobilými okolnosťami takej povahy a intenzity (bežné) schopnými vyvolať taký vnútorný negatívny pocit ktoréhokoľvek sudcu k účastníkovi, i uvedeného sudcu, že i napriek zákonom stanovenej povinnosti, nebude schopný nezávisle a nestranne rozhodovať.

Keďže Najvyšší súd Slovenskej republiky, po zohľadnení týchto skutočností, dospel

k záveru, že v predmetnej veci nejde o vzťah predpokladaný v ustanovení § 14 ods. 1 O. s. p. rozhodol tak, že sudcu Krajského súdu v Prešove JUDr. Martina Fiľakovského nevytlúčil z prejednávania a rozhodovania predmetnej veci.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 8. apríla 2009

JUDr. Martin V l a d i k, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

